

Amos

Le livre d'Amos en wolof

traduit de l'hébreu et publié par
la Mission Baptiste du Sénégal

B.P. 8408, 14523 Dakar

B.P. 1229, 23022 Thiès

Traduction provisoire

Droit de reproduction © 2013 Mission Baptiste du Sénégal

Tous droits réservés.

Quiconque voudrait le reproduire devra inclure la déclaration de droit d'auteur ci-dessus.

Pour la reproduction en plus de 250 exemplaires, veuillez écrire à l'adresse suivante:

B.P. 1229 — Thiès, Sénégal

Ku ko bégga sotti, na ci boole kàdduy sañ-sañu boroom yii:

"© 2013 Mission Baptiste du Sénégal."

Ku ko bégga sotti lu ëpp 250 yoon, na bind ci :

B.P. 1229 — Thiès, Sénégal

Pour mieux lire ce livre...

L'alphabet officiel dont on se sert est facile à lire. Les seuls symboles qui présentent une certaine difficulté sont les suivants:

j	se trouve dans	la paix	--jàmm (ji)
	et	dernier	--muuj
c	se trouve dans	le couscous	--cere (ji)
	et	descendre	--wàcc
ñ	se trouve dans	tous	--ñépp
	et	refuser	--bañ
x	se trouve dans	savoir	--xam
	et	la main	--loxo (bi)
ë	se trouve dans	l'œil	--bèt (bi)
	et	demain	--ëllëg
ŋ	se trouve dans	la mâchoire	--ŋaam (wi)
	et	seulement	--doŋŋ

Une différence existe entre **a** et **à**

baigner	--sang	revêtir	--sàng
l'encensoir	--and (bi)	accompagner	--ànd

La voyelle est **doublée** pour indiquer la longueur

valoir	--jar	passer par	--jaar
être propre	--set	chercher	--seet
le cœur	--xol (bi)	regarder	--xool
le nom	--tur (wi)	répandre	--tuur

La voyelle est **accentuée** pour indiquer la fermeture

souper	--reer	être perdu	--réer
jeûner	--woor	être sûr	--wóor

Li nuy bëgga lim lu nu tëral la, bëgg cee déggook bokki jàngkat yu tedd yi,
ngir déggin wi leer, ba deesu ko jaawatle.

Nanu ràññee...

nanu ak nañu

Dees na wax: «(Nun) war nañoo dem» (**n** bi am maas bii: ~).

Waaye danu koo taamoo binde nii:

«(Nun) war **nanoo** dem,»

ngir ñu bañ koo jaawatleek: «War nañoo dem (ñoom).»

naa ak na

Bu loolu weesoo, dees na wax: «(Moom) war naa dem.»

Waaye danu koo taamoo binde nii:

«(Moom) war **na** dem,»

ngir ñu bañ koo jaawatleek: «War **naa** dem (man).»

leen ak léen

Te it dees na wax, «Bëgg nanu leen (ñoom).»

Waaye danu koo taamoo binde nii:

«Bëgg nanu **léen** (ñoom),» (**léen** am maas bii: ´)

ngir ñu bañ koo jaawatleek: «Bëgg nanu **leen** (yéen).»

Noonu:

Yéen ñi gëm, Yàlla musal na **leen**.

Ñoom ñi gemul, Yàlla rëbb na **léen**.

Boo gisee màndarga mii --- , xamal ne kàddu gee yeggul. Dafa dog, mbaa
muy wax ju ñu junj rekk.

Mbind yi ñu ràññale ak yi ñu dijjal, bokkul ci mbindum Yàlla mu sell, mi
ñu jukkee ci téere yu jëkk ya.

Boo gisee baat bu ñu tofal araf bu tuuti bu mel nii **a**, seetal lu muy tekki ci
suufu xët mi.

Boo gisee tomb bii ° ci boppu baat, seetal lu muy tekki ci *Leeral yi*, fi téere
biy waaja jeexe.

Amos

1 ¹ Kàdduy Amos a ngi, di boroom jur bu dëkkoon Tekowa^a. Mu am peeñu mu jëm ci Israyil ci janti Osiyas^b buuru Yuda ak janti doomu Yowayas, Yerbowam buuru Israyil. Loolu toll ci ñaari at lu jiitu yëngu-yëngu suuf ba.

² Mu ne:

Aji Sax jeey yëmmoo fa Siyoŋ^c,
Yerusalem lay àddoo,
parluy sàmm si ne faraaas,
mbooyum kaw tundu Karmel lax.

Aji Sax ji mbugal na xeet yi

(Saar 1.3---2.16)

³ Aji Sax ji da ne:

«Ñetti bàkkaar, su ma yeboo ne ñeent, laay sikke waa Damas^d,
te дума fomm seeni дума.

Ñoo bàcce waa Galàdd bàccukaayi weñ.

⁴ Maay yebal sawara seen waa kër Buur Asayel,
mu xoyom taaxi Buur Ben Addàd.

⁵ Maay dàjji bunti dëkkub Damas,
faagaagal waa xuru Awen^e,
boole ca boroom Bet Eden^f.

Waa Siri dugg ngàllo, dellu Kir^g.»

Aji Sax jee ko wax.

^a **1.1 Tekowa** sorewul ak Yerusalem, péeyu Yuda. Ba bànni Israyil xàjjalikoo ñaari réew gannaaw ba Buur Suleymaan nelawee, réewu Israyil daa péeyoo Samari; réewu Yuda péeyoo Yerusalem.

^b **1.1 Osiyas** mooy Asaryaa itam.

^c **1.2 Siyoŋ** mooy tund wa kër Yàlla ga nekk ca Yerusalem. Daan nañu ko tudde it dëkkub Yerusalem.

^d **1.3 Damas** mooy péeyu réewum Aram, miy Siri tey.

^e **1.5 xuru Awen** mooy tekki xuru Ñaawteef.

^f **1.5 Bet Eden** mooy kërug Àjjana, muy tekki fii Kërug Xawaare.

^g **1.5 Kir** la Arameen ñi cosaanoo. Gannaaw gi lañu sancii réewu Siri. Seetal ci 9.7.

⁶ Aji Sax ji nee:

«Ñetti bàkkaar, su ma yeboo ne ñeent, laay sikke waa Gasa^h,
te дума fomm seeni дума.

Ñoo jàpp njaam mbooloom lëmm,
jalax Edomeen ña.

⁷ Maay yebal sawara ca tatay Gasa,
mu xoyom i taaxam.

⁸ Maay fàkkas waa Asdot,
fàkkas boroom yetu nguur fa Askalon,
fél Ekkron,
ndesu Filisteen ña sàнку.»

Boroom bi Aji Sax jee ko wax.

⁹ Aji Sax ji nee:

«Ñetti bàkkaar, su ma yeboo ne ñeent, laay sikke waa Tirⁱ,
te дума fomm seeni дума.

Ñoo jàpp mbooloom lëmm, jalax ca Edomeen ña,
te sédduñu ci kóllëreg bokk.

¹⁰ Damay yebal sawara ca tatay Tir,
mu xoyom i tataam.»

¹¹ Aji Sax ji nee:

«Ñetti bàkkaar, su ma yeboo ne ñeent, laay sikke waa Edom^j,
te дума fomm seeni дума.

Ñoo toppe seen bokki bànni Israyil saamar,
jalax yërmande,
mer mer mu dul meddi

^h **1.6 Gasa** benn la ci juróomi dëkki Filisti yu mag; yeneen yi di Asdot ak Askalon ak Ekkron, ak Gaat...seetal ci 6.2.

ⁱ **1.9 Tir** dafa mel ni Sidon. Ay dëkk yu mag lañu woon ca réewum Fenisi.

^j **1.11 Edomeen** ñaa nga bàyyikoo fa bëj-saalumu Yuda jàpp penku. Ñu ngi soqikoo ci Esawu, magu Yanqóoba, kon bokki Israyil lañu woon, waaye dañoo faroon ak noonni Israyil.

ak xadar ju dul giif mukk.

¹² Maay yebal sawara fa Teman,
mu xoyomaale tatay Boccra^k.»

¹³ Aji Sax ji nee:

«Ñetti bàkkaar, su ma yeboo ne ñeent, laay sikke Amoneen ñi,
te дума fomm seeni дума.

Ñoo butti ay jigéeni biir ca Galàdd

ba ñuy xare ngir yokk seen suuf.

¹⁴ Maay jafal ca kaw tatay Raba^l,

mu xoyom i taaxam,

yuux ya jib bésub xare,

ci biir callweer bésub ngélén.

¹⁵ Seen buur ay duggi ngàllo,

mook i kàngamam.»

Aji Sax jee ko wax.

2 ¹ Aji Sax ji nee:

«Ñetti bàkkaar, su ma yeboo ne ñeent, laay sikke waa Mowab,
te дума fomm seeni дума.

Ñoo lakk yaxi buuru Edom, def ub dóom.

² Maay yebal sawara réewum Mowab,

mu xoyom tatay Keryot^m.

Mowab deeye biir riirum xare,

yuux ak liitu xare jibandoo.

³ Maay dagge fa seen biir seen njiit,

booleek i kàngamam, bóom.»

Aji Sax jee ko wax.

^k 1.12 *Teman* ak *Boccra* ay goxi Edom yu mag la woon. Boccra moo doon péeyu Edom.

^l 1.14 *Raba* péeyu Amon la woon.

^m 2.2 *Keryot* dëkku Mowab bu réy la woon.

⁴ Aji Sax ji nee:

«Ñetti bàkkaar, su ma yeboo ne ñeent,

laay sikke Yudeen ñi,

te дума fomm seeni дума.

Ñoo gàntal sama yoon man, yoonu Aji Sax ji,

te sàmmuñu sama dogali yoon.

Seen tuuri caaxaan ya seeni maam toppoon

sànk na léen.

⁵ «Maay yebal sawara ci kaw Yudeen ñi,

mu xoyom tatay Yerusalem.»

Israyil a gëna yelloo mbugal

⁶ Aji Sax ji nee:

«Ñetti bàkkaar, su ma yeboo ne ñeent, laay sikke Israyil,

te дума fomm seeni дума.

Ñooy jaay jaam aji jub ngir xalis bu mu léen ameel,

jaay aji ndóol bu manul fey dàlli carax.

⁷ Ñooy dëggaate néew-ji-doole ci pëndub suuf,

di xañ way ñàkk àqam.

Nit ak baayam di tédde as ndaw,

di sofental sama tur wu sell.

⁸ Yérey taylor yu ñu nangoo ci néew-ji-doole sax,

ñu lal, ne ñàyy ci wetu mboolem sarxalukaay.

Ku leen ameel, ñu feyloo la biiñ,

naan ca seen biir kër tuur ya.

⁹ «Ndaxam maa léen reyaloon Amoreen

ñu gudd ña te réy, mbete garab yu mag.

Ma boor doom ya,

buur reen ya.

¹⁰ Fekk yéen, ma génnee leen réewum Misra,
jaarale leen màndiŋ ma diiru ñeent fukki at,
ngir ngeen nanguji réewum Amoreen ñi.

¹¹ Maa tabboon ci seen doom yu góor ay yonent,
tànne ci seen xale yu góor ay séddooⁿ,
-- am déet, yéen bànni Israyil?»

Kàddug Aji Sax jee.

¹² «Yéen nag ngeen di naanloo samay séddoo biiñ.
Yonent yi, ngeen ne léen: “Buleen waxyu!”

¹³ «Maa ngii di yëngal suuf si ngeen joggi,
ni watiir wu fees ak i sabaar di yëngale suuf.

¹⁴ Rawtu dina réer ku gaaw,
boroom doole du tala jariñoo dooleem,
jàmbaar sax du mana rawale bakkanam.

¹⁵ Fittkat du taxaw,
mana daw du taxa raw.

Ab gawar it du rawale bakkanam.

¹⁶ Bésub keroog, jàmbaar ju ëpp u fit,
duŋŋ lay def, di daw.»

Kàddug Aji Sax jee.

Aji Sax ji rëbb na Israyil

(Saar 3.1---6.14)

3 ¹ Dégluleen kàddu gii Aji Sax ji wax ci yéen, bànni Israyil, mu jëm ci
seen mboolem xeet wi mu génnee réewum Misra. Mu ne:

² «Yéen doŋŋ laa ràññee
ci mboolem askani suuf.

ⁿ 2.11 *séddoo* yooyu Nasireen lañu léen di wooye. Seetal ci Màndiŋ ma 6.

Moo tax ma di leen mbugal
ndax seen ñaawteef gépp.»

³ Ñaar dina ànd te digewuñub dajee?

⁴ Gaynde dina ñarem ngeer te fàddul?

Am gaynde gu ndaw dina xiroom paxam te jàppul?

⁵ Picc dina keppu te fiireesu koo?

Am ag fiir dina fettax te jàppul?

⁶ Bu liitu xare jibee, waa dëkk ba du tiit a?

Am aw ay dina dab ub dëkk te du Aji Sax ji?

⁷ Du lenn moos lu Boroom bi Aji Sax ji def,
te déeyu ko yonent yiy jaamam.

⁸ Bu gaynde yëmmoo, ana ku dul tiit?

Ana ku saña baña waxyu,

bu ko Boroom bi Aji Sax ji waxee?

⁹ Yéeneleen ca biir taaxi Asdot

ak ca biir taaxi Misra.

Neleen: «Dajeleen ca kaw tundu Samari,

ba gis na Samari salfaañoo,

ak notaange ga fa nit di daj.

¹⁰ Xamuñu sax def njub.»

Kàddug Aji Sax jee.

«Dañuy jal alalu fitnaak yàqute

ci seen biiri taax.»

¹¹ Moo tax, Boroom bi, Aji Sax ji ne:

«Ab noon dina gaw seen um réew,

néewal leen doole, lël seeni taax.»

¹² Aji Sax ji nee:

«Wallub sàmm ak gàtt bu gaynde fàdd

weesuwul ñaari yeel, dogitu nopp.

Kuy wallu bànni Israyil ga ca Samareet,
xanaa dogu basan, dammitu lal.

¹³ Dégluleen te artu waa kër Yanqóoba.»

Kàddug Boroom bi Aji Sax jee,
Yàlla ji ci gàngoori xare yi.

¹⁴ «Bés bu may mbugale Israyil ay bàkkaaram,
damay tasaale sarxalukaayi Betel.

Béjjén yi ci cati sarxalukaay ba dog, rot.

¹⁵ Maay màbbaale kèru taax ak kèru àll;
kër yu ñu rafetale bëñu ñay dina yàqu,
te kër yu bare dootu taxaw.»

Kàddug Aji Sax jee.

4 ¹ Dégluleen kàddu gii, yéen jigéeni tundu Samari,
yéena ngi suur ni nagi diiwaanu Basan.

Yéen ñiy torxal néew-ji-doole,
di not aji ñàkk
te naan seeni jëkkër: «Indil ñoll waay,
ñu naan!»

² Boroom bi Aji Sax ji giñ na ci sellngaam
ne: «Ay bés a ngii déy, di ñëw,
dees na leen kor, yóbbu,
ku nekk ci yéen koru niw jën,

³ ñu diri ko jaarale fu xar-xaru tata gëna jegee,
sànni ko ca Armon^o.»

Kàddug Aji Sax jee.

^o 4.3 Fi ñu ne **ca Armon** manees na ne yooni tundu Ermon.

⁴ Aji Sax ji nee:

«Demleen Betel, bàkkaare fa,
dem Gilgal^p, bàkkaareeti fa.

Rendileen seen ub sarax ca èllëg sa,
joxe seen saraxi fukkeeli alal ca gannaaw èllëg sa,

⁵ te ngeen lakk mburu, def ko saraxu cant.

Yeggaleleen seen saraxi yéene te siiwal ko, dégg ngeen?

Ndegam loolu ngeen namm, yéen bànni Israyil.»

Kàddug Boroom bi Aji Sax jee.

⁶ «Maa wéetal seeni biir seen dëkkoo dëkk,

dugub ñàkke fépp fu ngeen moom,

te taxul ngeen waññiku fi man.»

Kàddug Aji Sax jee.

⁷ Mu ne:

«Maa leen xañ ub taw

bu leen may ngóob ci ñetti weer.

Ma taw ci bii dëkk,

tawuma ca bee.

Wii waar tawlu,

wee waar lax.

⁸ Ñaari dëkk ba ñett di deek mar, wuti beneen,

naane fa, te duñu màndi.

Taxul ba tey ngeen waññiku fi man.»

Kàddug Aji Sax jee.

⁹ «Maa leen dumaa gub yu yàqu, di saxee saxe,

wowal seeni tool ak i tóokër,

garabu figg ak oliw, njéeréer yi lekk.

^p 4.4 *Betel ak Gilgal* ay bérabi màggalukaay lañu woon.

Taxul ba tey ngeen waññiku fi man.»

Kàddug Aji Sax jee.

¹⁰ «Maa leen yónnee mbas mu mel ni mu waa Misra.

Maa reylu seeni waxambaane ci xare,

jàpplu seeni fas,

gillil xetu néew ya ca seeni dal.

Taxul ba tey ngeen waññiku fi man.»

Kàddug Aji Sax jee.

¹¹ «Maa jàllarbi lenn ci yéen,

na ma jàllarbee woon waa Sodom ak Gomor^q.

Ngeen rèce ca ni gillit

gu ñu fëkke cib taal.

Taxul ba tey ngeen waññiku fi man.»

Kàddug Aji Sax jee!

¹² «Moo tax ma di leen def lii, yéen bànni Israyil.

Gannaaw lii laa leen di def nag,

waajleena dajeeq seen Yàlla, yéen bànni Israyil.»

¹³ Kii kat moo móol tund,

di sàkk ngelaw,

di xamal nit nammeelam.

Kee di soppi lëndëm ag leer,

di daagoo kawte ya.

Kookoo di Aji Sax ji, Boroom gàngoor yi.

5 ¹ Amos ne:

Yéen bànni Israyil, dégluleen mii pent:

maa ngi leen di jooy, yéen bànni Israyil!

² Fëlëñ!

^q 4.11 Seetal ci Njàlbéen ga 19.1-29.

Israyil janq ba dootul jógati.

Ma nga ñu wacc ca suufas réewam,

te amul ku ko yékkati.

³ Boroom bi Aji Sax ji déy dafa wax ne:

«Junniy xarekat ay génne fii,

téeméer délsi;

téeméeri xarekat génne fee,

fukk délsi,

ñeel waa kër Israyil.»

⁴ Aji Sax ji da ne waa kër Israyil:

«Sàkkuleen ma,

ba dund.

⁵ Buleen sàkkuji fa Betel,

buleen dem Gilgal^r,

te buleen jàll Beerseba^s.

Gilgal ay gàlloo ngàllo;

Betel neen.»

⁶ Sàkkuleen Aji Sax ji,

ba dund.

Lu ko moy mu ne jippét ci kaw askanu Yuusufa,

lakk waa Betel lakk gu dul fey.

⁷ Wóoy yéen ñiy walbati àtteb yoon, mu mel ni xay,

tey jalax dëgg fi pëndub suuf!

⁸ Kee sàkk biddiwi lolli ak biddiwi cooroon,

mooy walbati lëndëm bët set,

def bëccëg di guddi.

^r **5.5 Gilgal** fa la bànni Israyil dugge woon réewum Kanaan gannaaw ba ñu génnee ca njaamu réewum Misra. Seetal ci Yosuwe 4.20-22.

^s **5.5 Betel ak Gilgal ak Beerseba** ay màggalukaay lañu woon.

Keey woo walum géej,

walal fi kaw suuf.

Kookoo di Aji Sax ji.

⁹ Moo naan musiba jàyy ci kaw boroom doole,
musiba wàccal am tata.

¹⁰ Yéena bañ kuy yedde ci pénc,
te sib boroom làmmiñ wu maandu.

¹¹ Gannaaw yéenay not néew-ji-doole,
di foqati ɲëbu peppam,
tabax ngeen këri boroom barke,
waaye dungeen ko dëkke.

Jëmbat ngeen tóokëri reseñ juy tem-temi,
waaye dungeen naan ca biiñ ba.

¹² Ràññee naa seen bàkkaar yu bare
ak seen moy yu dul jeex.

Yéenay tooñ aji jub, di geru,
di xañ néew-ji-doole dëgg ci pénc.

¹³ Moo tax ku xelu ci jii jamono ne cell.
Céy jii jamono ju bon!

¹⁴ Sàkkuleen lu baax, ba lu bon,
ba dund,
Aji Sax jiy Boroom gàngoor yi ànd ak yéen,
muy li ngeen wax.

¹⁵ Bañleen lu bon, bëgg lu baax,
di doxal yoon ci pénc.
Jombul Aji Sax jiy Boroom gàngoor yi
baaxe ndesu askanu Yuusufa.

¹⁶ Moo tax Boroom bi Aji Sax ji, Yàlla ji ci gàngoori xare yi, dafa ne:

«Bayaaloo bayaal ubalee ki yuux,
mbeddoo mbedd riir ak i wóoy!

Dees na woo beykat bi ciy jooy,
woo jooykati dëj ciy jooyoo.

¹⁷ Tóokëroo tóokër ay ubalee ki yuux.

Foofu fépp maa fay jaare.»

Aji Sax jee ko wax.

¹⁸ Wóoy kuy yàkkamti bésub Aji Sax ji!

Ana lu ngeen am ci bésub Aji Sax ji?

Dug leer, xanaa lëndëm.

¹⁹ Day mel ni kuy daw gaynde,

ne pemm cim segg, rëcc,

ñibbi, teg loxoom ca tabax ba,

jaan ne ko càppit.

²⁰ Xanaa du lëndëm gu dara leerul la bésub Aji Sax jiy doon,

ne këruus, dara lër xatu ca?

²¹ «Maa bañ, maa sib seeni màggal,

Seen ndajey diine génnliku na ma.

²² Ngeen defal ma sarax buy lakk ba jeex,

mbaa saraxi pepp it, duma ko nangu.

Seen saraxu jur guy cant ci biir jàmm,

faalewuma.

²³ Xiddileen maak seen coowal jàng.

Seen powum xalam safu ma.

²⁴ Na yoon wal xanaa, nim ndox,

te dëgg mel ni wal mu sax.

²⁵ «Yéen bànni Israyil, saraxi gàtt ak saraxi pepp,

ndax man ngeen ko daan indil

diiru ñeent fukki at ca màndiŋ ma?

²⁶ Te ngeen di yékkati seen tuur yi ngeen sàkk:

Sikkut, di seen buur, di seen tuur,

Kiyun di biddiww bu ngeen di jaamu.

²⁷ Maa leen di yóbbu ngàllo ca wàllaa Damas.»

Aji Sax jee ko wax, kookooy Yàlla Boroom gàngoori xare yi.

Boroom alal naagu na

6 ¹ Wóoy ña ne finaax ca °Siyon,

wóoy ña naagu fa tundu Samari!

Ñooy kàngami xeet wi gëna mäggeey,

niti Israyil di léen diis-si soxla.

² Jàll-leen ba Kalne, xool;

jóge fa jëm Amat dëkk bu mag ba^t,

wàcci Gaat, dëkkub waa Filisti ya.

Ana fu ñu tanee yii réew?

ak fu ñu leen ëpplee suuf?

³ Wóoy yéen ñiy jéema fànq bésub njàqare

tey woo nguuru fitna!

⁴ Yéen ñi tëdd ci seen lal yu yànj,

ak a sóonoo seen laltu yu nooy,

di yàpp mbote yu baax

ak sèllu yu duuf,

⁵ yéena ngi foyantoo xalam,

di fent woy yu ànd ak xalam ni Daawudaay.

⁶ Yéena ngi jolu seen kèlli biiñ,

di diwoo ngën-gi-diw,

^t 6.2 *Kalne* ak *Amat* ay dëkki Siri lañu woon.

sànkutey askanu Yuusufa soxalu leen.

⁷ Moo tax yéen ay jiiuji ngàllo ga,
tëraayu xawaare dakk.

⁸ Boroom bi, Aji Sax jee ko giñ ci boppam,
kàddug Aji Sax ji Yàllaa, Boroom gàngoori xare yi.

Nee: «Maaka sib réy-réylug askanu Yanqóoba,
ba seen kër yu yànj soof ma!

Maay jébbale seen péey ak mboolem li ci biir.

⁹ Su boobaa, fukk ñu làqu ci kër, du léen teree dee.»

¹⁰ Ku warloo waajal mbokkam mu dee dina dugg ca kër ga, ngir yóbbu néew
ya, te naan ka ca biira biir: «Kenn desul foofu ci yaw?» Mu ne ko: «Jeex na,»
bëgg caa teg baat, mu ne ko: «Déet! Noppil, bul tudd turu Aji Sax ji.»

¹¹ Aji Sax jee ngii déy, buy joxe ndigal rekk,
daldi tas kër gu mag,
rajaxe kër gu ndaw.

¹² Moo fas dina daw ciy doj a?
Am dees na ràng aw nag, di gàbb doj?
Moona walbati ngeen àtteb yoon, def ko tooke,
yoon mel ni xay.

¹³ Yéena ngi damu ca dëkk ba ñuy wax Amul njariñ,
te naan: «Xanaaa du sunu dooley bopp lanu nangul sunu bopp dëkk bu am
doole ba ñuy wax Karnayim^u?»

¹⁴ Aji Sax ji, Yàlla, Boroom gàngoori xare yi da ne:
«Yéen bànni Israyil,
maa ngii di yékkati weneen xeet fi seen kaw,
ñu not leen, dale ko fa kaw, fa buntu Amat
ba ca xuru Araba, fa suuf.»

^u 6.13 *Karnayim* mooy tekki ñaari béjjén, di misaal kàttan.

Aji Sax ji misaal na mbugalu Israyil

(Saar 7.1---9.10)

Peeñu mu jëkk mi

7 ¹ Am na bés Boroom bi, Aji Sax ji won ma am peeñu. Ndeke ma ngay sàkk naaxu soccet. Fekk na ñu góobal Buur, ba gàncax giy saxaat. ² Soccet yiy lekk gàncaxu réew mi, ba mu bégga jeex, ma ne: «Éy Boroom bi Aji Sax ji, ngalla déet! Askanu Yanqóoba àttan na lii am? Lu néew doole lañu.» ³ Aji Sax ji fomm ko, ne ma: «Kon du am.»

Peeñum ñaareel bi

⁴ Boroom bi, Aji Sax ji dellu ma feeñu. Ndeke Boroom bi, Aji Sax ji day waaja mbugale mbooloom sawara. Mu xoyom xóotey géej mbàmbulaan, bay waaja xoyom réew ma. ⁵ Ma ne: «Boroom bi, Aji Sax ji, ngalla taxawal. Askanu Yanqóoba àttan na lii am? Lu néew doole lañu.» ⁶ Boroom bi Aji Sax ji fomm ko ne ma: «Liitam du am.»

Peeñum ñetteel bi

⁷ Mu feeñooti ma, gisuma lu moy Boroom bi taxaw ci ab tata, mu ñu natte buumu beteex ba ñu koy tabax. Ma nga yor buumu beteex ca loxoom. ⁸ Aji Sax ji ne ma: «Amos, ana loo gis?» Ma ne ko: «Xanaa buumu beteex.» Boroom bi ne: «Maa ngii di natte buumu beteex fi digg Israyil, sama mbooloo. Dootuma leen baal dara.

⁹ Dees na tas fu askanu Isaaxa di màggale,
ba gental bérabi Israyil yu sell.
Maay jëlal askanu Buur Yerbowam saamar.»

Dàq nañu Amos

¹⁰ Ba mu ko defee Amaciya sarxalkatu Betel yónnee ca Yerbowam buuru Israyil, ne ko: «Amos a ngi lay fexeel ci digg Israyil. Réew mi du àttan waxam

ji. ¹¹ Mu ngi naan ci xare ngay deeye, te dees na jële Israyil suufam moos, yóbbu ngàllo.»

¹² Gannaaw loolu Amaciya ne Amos: «Yaw boroom peeñu mi, dawal, làquji réewum Yuda, waxyoo fa, am fa loo dunde. ¹³ Betel gii nag bu fi waxyooti, ndax fii jaamukaayu buur la, te it jaamukaayu réew mi la.»

¹⁴ Ba loolu amee Amos ne Amaciya: «Man de dumab yonent te bokkuma ci kureelu yonent. Sama gétt laa yor, te maa ngi topptoo ay tooli figg. ¹⁵ Aji Sax jee ma jële fa ma doon sàmme samay gàtt. Moo ma ne: “Demal waxyujil ma ci Israyil sama mbooloo.” ¹⁶ Léegi nag, déglul kàddug Aji Sax ji. Yaa ma ne: “Bul waxyu ci Israyil te bul kebetu ci kaw askanu Isaaxa.” ¹⁷ Gannaaw noonu la, Amaciya, Aji Sax ji nee:

“Sa jabar ci biir dëkk bi lay gànctoo,
say doom, góor ak jigéen, saamar tëral;
sam réew, ñu natte buum, séddoo.
Yaw nag, réewum yéefar ngay deeyeji;
Israyil, ñu jële kom réewam, gàll ngàllo.”»

Peeñum ñetteel bi

8 ¹ Gannaaw gi Boroom bi, Aji Sax ji dellooti feeñu ma. Ma jekki gis dàmbo meññeef. ² Mu ne ma: «Amos, ana loo gis?» Ma ne ko: «Xanaa dàmbo meññeef mu ñor.» Aji Sax ji ne ma: «Mbugal ñoral na Israyil, sama mbooloo. Dootuma leen baal dara. ³ Bésub keroog jàngi kër Buur doon i jooy.»

Kàddug Boroom bi Aji Sax jee:

«Néew yi, xas,
fu ne ñu jalax, lépp selaw!»

Bëgge indi na musiba

⁴ Amos ne:

«Dégluleen lii, yéen jula yiy dëggaate aji ñàkk,

di jeexal néew-ji-dooley réew mi,
⁵ te naan: “Xanaa màggalu ndoortel weer wi du jeex
 ba nu jaay sunu pepp?
 Waay, na bésub Noflaay jàll gaaw,
 ba nu ubbi sàq yi,
 tuutal nattu sol-sotti, diisal doomu nattukaay,
 tey naxee sunuy màndaxekaayi njublan,
⁶ ba jënd njaam ku tëlee fey boram
 ak aji ñàkk ju tëlee fey dàlli carax;
 ba cox sax, nu buub, jaay.”»

⁷ Aji Sax ji giñ na ci turam wi askanu Yanqóobay damoo, ne:

«Duma fàtte mukk lenn ci seeni jëf.

⁸ Moo tax réew mi nara yëngu moos,

muy tiisu ku ci dëkk;

suuf fuddoondoo, fees ni dexu Niil,

di jóg ak a rës ni dexu Misra.

⁹ Ay bés a ngii déy, di ñëw,»

kàddug Boroom bi Aji Sax jee:

«maay sowal jant digg bëccëg,

lëndëmal suuf bëccëg ndarakàmm.

¹⁰ Maay soppli seeni màggal ab dëj,

seen woyoo woy diy jooy.

Maay wodde bépp lupp saaku yu ñuy ñaawloo,

bépp bopp, ma wat ub nel,

def ko mu mel ni dëju benn bàjjo bu góor,

muj ga di bés bu tar.

¹¹ «Ay bés a ngii déy, di ñëw,»

kàddug Boroom bi Aji Sax jee:

«maay wàcce xiif ci réew mi.

Du doon xiifub dugub mbaa marum ndox,
kàddug Aji Sax ji lañuy xiif.

¹² Dees na tambaambalu, géej ba géej,
bëj-gàннаar ba penku,
di wëraaluy sàkku kàddug Aji Sax ji,
te deesul dajeek moom.

¹³ Bésub keroog janq ju taaru jaak
xale yu góor ya deek mar.

¹⁴ Ñooñooy giñe tuuri Samari,
naa: “Giñ naa ko ca tuur may dund ca Dan”,
giñ ko ca yoonu Beerseba wa dul fey.”
Dinañu daanu, dootuñu jóg.»

Peeñum juróomeel bi

9 ¹ Ma gis nag Boroom bi, mu taxaw ca sarxalukaay ba.

Mu ne: «Dóorleen ci kaw jëni màggalukaay bi,
ba kenu yi yëngu,
te ngeen màbb ko ci kaw boppi ñépp;
ña mucc, ma reylu ci xare.

Du kuy fëx ba rëcc,
du kuy daw ba raw.

² Bu ñu bëttoon, ba biir njaniiw it,
fa laa léen di yóotoo.

Ñu yéeg asamaan,
ma wàccee léen fa.

³ Bu ñu nëbbu woon kaw tundu Karmel it,
fa laa léen di fekk, yóbbu.

^v **8.14 Dan** la Buur Yerbowam yékkati woon tuur yu ñu jëmmale wëlluy wurus. Seetal ci 1.Buur ya 12.29-30.

Ñu làqoo ma ca taatu géej,
ma sante fa jaani géej, mu màtt léen.

⁴ Su ñu demee, diy jaam ñu seeni noon jiital,
fa laay sante boroom saamar, mu bóom léen.
Du bëtu jàmm laa léen di xoole,
bët bu aay laa léen di xoole moos!»

⁵ Boroom bi, Aji Sax jiy Boroom gàngoori xare yi,
kiy laal suuf, mu ne soyox seey,
mboolem lu ci biiram di jooyoo;
suuf fuddoondoo ni dexu Niil,
dellu rës ni dexu Misra.

⁶ Kee tabax kaw asamaan néegi biiram,
samp ub xaddam, yiire suuf.
Keey woo walum géej,
walal fi kaw suuf.
Kookoo di Aji Sax ji.

Mbugal yell na

⁷ «Bànni Israyiloo, xanaa du yéen ak waa °Kuus laa yemale?»
Kàddug Aji Sax jee.

«Xanaa du ni ma leen génnee réewum Misra
laa génnee Filisteen ñi réewum Kaftor,
génnee ni Arameen ñi réewum Kir?

⁸ Boroom bi, Aji Sax jaa ngi ne jàkk
réewum bàkkaarkat mii.
Maa koy sàнке kaw suuf,
waaye ba tey дума fàkkas faraaas waa kër Yanqóoba.»
Kàddug Aji Sax jee.

⁹ «Maa ngii déy di sant xeetoo xeet,

ñu gësëm waa kër Israyil,
ni ñuy gësème tameb suuf,
te doj du rot.

¹⁰ Saamar ay rey mboolem sama bàkkaarkati mbooloo
mi naan: “Yàlla du wacc musiba di nu jege,
ba di nu dab.”»

Waa kër Buur Daawuda faluwaat nañu

(9.11-15)

¹¹ «Bés sub keroog maay yékkati mbaarum Daawuda mi joy,
ba fattaat xar-xar yi,
defaraat gent bi,
tabaxaat ko na woon.

¹² Su boobaa bànni Israyil nangu ndesu Edom,
ak mboolem suufi xeet yi ñu ma tudde woon.»
Kàddug Aji Sax jee, te moom lay def.

¹³ «Ay bés a ngii déy, di ñëw,»
kàddug Aji Sax jee,
«kuy gàbb dina dab kuy góob,
kuy nal reseñ dab ka koy ji.
Biiñ bu bees di rogalaate ca tund yu mag ya,
di wale tundoo tund wu ndaw.

¹⁴ Maay tijji wërsëgu Israyil, sama mbooloo;
ñu tabaxaat seeni gent, dëkke;
jëmbat seen tóokëri reseñ,
naan seen biiñ,
bey i tool,
lekk ca meñneef ma.

¹⁵ Maa léen di jëmbat fi seen suuf,
te deesatu léen déjjatee fi seen suuf

si ma léen jox.»

Seen Yàlla, Aji Sax jee ko wax.

